

میزان بروز شکستگی استخوان در زنان مبتلا به پوکی استخوان در یک پیگیری ۶ ساله و ارتباط آن با نوع درمان

دکتر فرانک شریفی^۱، دکتر عاطفه عاشوری برمچی^۲، دکتر سید نورالدین موسوی نسب^۳

نویسنده‌ی مسئول: زنجان، مرکز آموزشی، درمانی ولیعصر (عج)، مرکز تحقیقات بیماری‌های متابولیک atefehashoori@yahoo.com

دریافت: ۸۷/۱۱/۱ پذیرش: ۸۷/۱۲/۱

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به شیوع بالای پوکی استخوان و عوارض پرهزینه‌ی آن و با توجه به این که میزان تأثیر روش‌های درمانی مختلف بر روی بروز شکستگی‌ها در ایران مشخص نیست، مطالعه‌ی حاضر جهت تعیین بروز شکستگی در گروه‌های مختلف درمانی بر روی زنان مبتلا به پوکی استخوان شهر زنجان انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه که به شکل کوهورت تاریخی انجام شد، ۱۶۰ زن مبتلا به پوکی استخوان که در طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶ تحت درمان قرار گرفته بودند، وارد مطالعه شدند. بیماران بر اساس نوع درمان دریافتی به چهار گروه شامل گروه با دریافت روزانه‌ی ۱۰۰۰ میلی‌گرم کلسیم و ۴۰۰ واحد ویتامین D، گروه با دریافت روزانه‌ی ۵۰۰ میلی‌گرم کلسیم و ۲۰۰ واحد ویتامین D و ۱۰ میلی‌گرم آلدروونات، گروه با درمان جایگزینی با هورمون‌های جنسی به شکل دوره‌ای به همراه کلسیم و ویتامین D با دوز گروه دوم، گروه با درمان ترکیبی و یک گروه کنترل تقسیم شدند. میزان بروز شکستگی در اثر پوکی استخوان در هر ناحیه‌ی بدن در طی دوره‌ی پی‌گیری با فراخوان بیماران و بررسی مدارک انجام شد و رابطه‌ی آن با نوع درمان و تغییرات تراکم استخوان نواحی مختلف استخوانی در تراکم‌سنجی‌های انجام شده در طی درمان محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آماری مثل آزمون T، کای دو، آنالیز لجستیک و آزمون بقای کاپلان‌مایر استفاده شد.

یافته‌ها: میزان بروز شکستگی در طی ۶ سال ۱۸ مورد (۱۱ درصد) بود که در اکثریت موارد در نواحی غیرمهره‌ای (۱۷ مورد) و بیشتر در سنین زیر ۵۰ سال (۱۷/۹ درصد) اتفاق افتاد. مصرف آلدروونات بیشترین کاهش را در بروز شکستگی ایجاد کرد (۹/۹ درصد) و میزان کاهش شکستگی در دو گروه اول و سوم مشابه بود. تراکم استخوان در ناحیه‌ی ساعد قوی‌ترین عامل پیشگویی‌کننده‌ی بروز شکستگی در این مطالعه شناخته شد. بر اساس گزارش اکثر این شکستگی‌ها مربوط به نواحی ساعد و ساق پا (۶۶/۳ درصد) بود.

نتیجه‌گیری: مؤثرترین درمان برای کاهش میزان بروز شکستگی، مصرف آلدروونات به همراه کلسیم و ویتامین D می‌باشد. توجه خاص به زنان زیر ۵۰ سال پرخطر برای انجام تراکم‌سنجی جهت تشخیص زودرس و درمان پوکی استخوان توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: پوکی استخوان، شکستگی استئوپوروتیک، تراکم‌سنجی، کلسیم، بیس فسفاتات

مقدمه

پوکی استخوان یک بیماری استخوانی شایع در جمعیت مسن است که منجر به بیشتر از یک میلیون شکستگی در سال در ایالات متحده می‌شود (۱). شکستگی‌های غیرمهره‌ای ۷۵ درصد شکستگی‌های استئوپروتیک را در تجربیات بالینی

۱- فوق تخصص غدد درون ریز و متابولیسم، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان، مرکز تحقیقات بیماری‌های متابولیک زنجان

۲- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۳- دکترای آمار حیاتی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان، مرکز تحقیقات بیماری‌های متابولیک زنجان